

– MAGYAR
ALAPKÉPZÉSI SZAK

Indított specializáció:	magyar nyelv és irodalom, finn
Képzési terület, képzési ág:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	alap
Képzési forma (tagozat):	nappali
A szakért felelős kar:	Bölcsészettudományi Kar
Képzési idő:	6 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180
Az összes kontakt óra száma:	1800
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege:	–
Szakfelelős:	Dr. Debreczeni Attila

A SZAK KÉPESÍTÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. Az alapképzési szak megnevezése: magyar (Hungarian)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: magyar alapszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Hungarian

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223

7. Az alapszak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja magyar alapszakos bölcsész szakemberek képzése, akik a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat, valamint a magyar és a világirodalom jelenségeiről, történetileg és szociológiailag változó formáiról, kialakulásának folyamatairól és alapvető kulturális összefüggéseiről megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A magyar alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a magyar nyelv és irodalom legfontosabb jelenségeinek és azok tagolódásának, általánosan elfogadott jellemzőinek és adatainak, a magyar nyelvi és irodalmi hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében.
- Európai és kulturális kontextusokra való kitekintéssel ismeri a magyar nyelv és irodalom kommunikációs formáinak, szövegtípusainak, történeti folyamatainak és jelentős korszakainak fő sajátosságait.
- Ismeri a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Tájékozott a magyar nyelvű szövegek és kulturális jelenségek nyelvi és irodalmi értelmezésének ismert eljárásai és módszerei, valamint ezek szakmailag elfogadott kontextusai és értékelései terén.
- Tisztában van a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel.
- Szakterületéhez szükséges szinten ismer legalább egy idegen nyelvet.

b) képességei

- Képes értelmezni a magyar nyelv és irodalom jelenségeinek nyelvi, illetve irodalmi sajátosságait, valamint a magyar nyelvi és irodalmi hagyományon belüli összefüggéseit, történeti beágyazottságát.
- Képes átlátni a magyar nyelvi és irodalmi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezi e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns európai kontextusban.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom műfajilag sokszínű szövegeit és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeket a nyelvtudomány, illetve az irodalomtudomány szempontjából értelmezni.
- A szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét mérlegelve képes kiválasztani és alkalmazni a megfelelő nyelvtudományi vagy irodalomtudományi módszereket.
- Legalább egy idegen nyelven képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a nyelvtudományhoz és az irodalomtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a nyelvi és irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képvisei a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes és törekszik az önképzésre.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának fejlesztésére.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan, történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kontextusukból következő lehetséges szakmai értékeléseinek és etikai következményeinek.
- A magyar nyelv és irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány és az irodalomtudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1 Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 8-12 kredit;
- nyelvészeti alapismeretek 6-12 kredit;
- a magyar nyelv rendszere, leírása 15-26 kredit;
- a magyar nyelv használata, tagolódása, története, rokonsága 18-30 kredit;
- a magyar irodalom története 20-34 kredit;
- világirodalom, komparatiztika 11-19 kredit;
- irodalomelmélet és műértelmezés 8-15 kredit;
- választás szerinti specializációk ismeretei 40-60 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A magyar szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- a nyelvtudomány, az irodalomtudomány, a művelődéstudomány valamely területeinek ismeretei vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzést megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

Záróvizsga-követelmények

A BA szintű záróvizsga tartalma, szerkezete, értékelése:

Az alapszakos (BA) záróvizsga a magyar nyelv és irodalom alapképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli.

A vizsga két részből áll: 1) a BA szintű diplomadolgozat megvédése, 2) a diplomadolgozat témájától függően irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tárgyú szóbeli vizsga.

Minden magyar alapszakos hallgatónak záróvizsgát kell tennie az alapszakján.

A záróvizsga *ideje*: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 6. félév végén).

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 1) megszerzett BA végbizonyítvány (abszolutórium); 2) benyújtott (és írásban elbírált) diplomadolgozat.

A záróvizsga *módja* és a *bizottság tagjai*: a vizsga *szóbeli*, részei:

- 1) a diplomadolgozat védeése (a védést a záróvizsga bizottsága önálló érdemjeggyel értékeli);
- 2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése: a szakdolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van (részletezése alább).

A záróvizsga-bizottság összetétele: az elnök (az intézmény vezető oktatója) mellett két tag, akik közül az egyik lehet a szakdolgozat témavezetője is.

A záróvizsga *értékelése*: az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védés és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja (ez a jegy a szóbeli vizsga során elhangzott szóbeli felelet értékelése, értékelője a bizottság).

A záróvizsga *minőségbiztosítását* a MAB a 8 éves akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a záróvizsgát.

Kiemeljük, hogy minden ismeretkör és tantárgy szerepel a záróvizsga tételsorában. Így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

A záródolgozat (BA szintű diplomamunka)

A TVSZ (2007. december 20.) kiegészítő rendelkezései szerint (14§, 63. oldal) „a meghirdetett témák közül az alapképzésben (BA) a 4. félév végéig kell választaniuk a hallgatóknak. A diplomamunka címét az érintett intézetben/tanszéken kell bejelenteni”.

BA képzésben a diplomamunka terjedelme minimum 20 oldal (30000 leütés szóközök nélkül). A diplomamunkát tavaszi félévben április 15-ig, őszi félévben november 30-ig kell benyújtani az adott intézetben /tanszéken. A diplomamunka védeése a záróvizsgán történik (a témavezető jelenlétében).

Témakörök:

A magyar szak által hirdetett specializációkat felvevő hallgatók elsősorban a saját specializációjuk témaköreiből választják záródolgozati témájukat, de választhatnak bármilyen más, a magyar nyelv és irodalom alapszak képzési körébe eső, nem a saját specializációjukhoz kötődő témát is.

Záródolgozati jelentkezés és témaválasztás:

Záródolgozati jelentkezés és előkészítő konzultáció – Menete: a 4. félévben kötelező március közepéig jelentkezési lapon dokumentálni a témaválasztást a témavezető aláírásával. Még a 4. félév folyamán a témavezetővel legalább háromszor konzultálni kell a záródolgozat formai és tartalmi kérdéseiről, a választott témáról – a konzultációk meglétét a témavezető szintén aláírásával dokumentálja a jelentkezési lapon. A jelentkezési lapot az oktatásszervező archiválja.

Záródolgozati szemináriumok nyelvészetből:

A nyelvészetből záródolgozóknak az 5. és 6. félévben kötelező záródolgozati szemináriumot írtunk elő a tantervben.

Záródolgozati konzultáció irodalomtudományból:

Záródolgozati konzultáció – 5. félévben kötelező konzultáció, mely a záródolgozat megírását segíti; a konzultáció aláírással zárul, ennek adminisztrációja a technikai lehetőségektől függően elektronikus vagy papíralapú.

A *Záródolgozat* kreditértéke 4 kredit: a 6. félévben benyújtott záródolgozat ellenértékeként kapja a hallgató a 4 kreditet.

A BA szintű záróvizsga tematikája:

Irodalomtudományi záróvizsga

Irodalomtudományból a szóbeli vizsga két részből áll:

1.) a szakdolgozat védeése

2.) A szakdolgozat témájához igazodva a záróvizsga diszciplináris részét a szakdolgozatuk témájának megfelelő alábbi ismeretkörök valamelyikéből teszik le. Csak a törzsképzési kötelező előadások és szemináriumok anyagát kérjük számon, a kollokviumokon és a szemináriumokon előírt tételsornak és tematikának megfelelően, viszont az alábbi nagy, átfogó témafelületek szerint elrendezve:

Ismeretkörök és tételek:

I.) Régi magyarországi irodalom ismeretkör:

- 1) Egyházi műveltség és irodalom a középkorban
- 2) Lovagi kultúra, világi költészet a középkorban
- 3) Az itáliai humanizmus magyarországi megjelenése, a latin humanitas antropológiája és poétikája
- 4) Nemzeti nyelvű reneszánsz irodalom – műfaj- és eszmetörténeti áttekintés
- 5) A reformáció irodalomtörténeti szerepe és műfaji rendszere
- 6) Retorikai, szabálypoétikai, liturgiai, homiletikai ismeretek a kora újkorban
- 7) Manierista irodalom: eszmetörténeti és irodalomtörténeti kérdések, művészettörténeti kitekintéssel
- 8) Barokk irodalom: eszme- és irodalomtörténeti kérdések, művészettörténeti kitekintéssel

9) Választott életmű ismertetése műfaj történeti, poétikai, stílustörténeti, intézménytörténeti szempontok alapján, a szövegismeret bizonyításával

II.) Klasszikus magyar irodalom ismeretkör:

- 1) A felvilágosodás eszme- és kritikátörténeti összefüggései, a kor stílustörténeti kérdései
- 2) Nemzet és nyelv a felvilágosodás korában
- 3) Az érzékenység és a neoklasszicizmus az irodalomban
- 4) A felvilágosodás irodalmának műfaj- és poétikatörténeti áttekintése
- 5) A romantika eszme- és kritikátörténeti összefüggései és poétikai jellemzői
- 6) A magyar romantika irodalmának műfaj- és poétikatörténeti áttekintése
- 7) A romantikát lezáró szakasz eszme- és kritikátörténeti összefüggései
- 8) A líra átalakulása a romantika alkonyán
- 9) A nagyepikai műfajok alakulása a 19. század második felében
- 10) Realista, naturalista, szecessziós jelenségek a századutó kisépikájában

III.) Modern magyar irodalom ismeretkör:

- 1) Szecesszió és szimbolizmus a korszak magyar irodalmában
- 2) Avantgárd a korszak magyar irodalmában
- 3) A magyar dráma a század első felében
- 4) Líratípusok a huszadik század első felében
- 5) Regénytípusok a huszadik század első felében
- 6) A magyar dráma a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 7) A líraolvasás alakzatai a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 8) A regényolvasás alakzatai a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 9) Neoavantgárd, posztmodern (és más irányzatok) a legújabb magyar irodalomban
- 10) Az irodalomtudomány modern és modern utáni paradigmái

IV.) Világirodalmi ismeretkör:

a) A műfaji rendszerek:

- 1) A beszéd- és irodalmi műfajok kialakulása
- 2) A műfaji gondolkodás. A műfaji hármasság elve. A műfajelmélet változatai
- 3) Az irodalomtörténeti korszak és a műfaji kánonok összefüggései. A nemzeti irodalmak és a műfajok összefüggései
- 4) Líraelméleti alapfogalmak, lírai műfajok
- 5) Epikaelméleti alapfogalmak, epikai műfajok (epikus költészet műfajai)
- 6) Epikai műfajok (a regény változatai)
- 7) Epikai műfajok (a jelentősebb kisépikai műfajok)
- 8) Drámaelméleti alapfogalmak, drámai műfajok (tragédia)
- 9) Drámai műfajok (komédia, vígjáték, egyéb drámai műfajok)
- 10) A műfajok "tisztaságának" kérdése

b) Az irodalom intézményrendszerei:

- 1) A funkciósztérválás folyamata a korai kultúrákban (A rítus, a jog és a művészet elkülönülése. Az intézmények szabályozó szerepe. Az intézmények és kulturális médiumok együttmozgása.)
- 2) A szóbeli költészet "intézményei" (Az énekmondás, az énekmondó "céhek". Az írásbeliség előtti tudásmegőrzés problémája)
- 3) A költészet színterei az ókorban (Arisztokrata társaskörök. Az irodalmi élet Rómában. Irodalompártolás. A színházak és a színjátékverseny ünnepei)
- 4) Az oktatás és a tudomány intézményei az ókorban (A "paidagogosz", az Akadémia, az alexandriai könyvtár, szövegfilológia)
- 5) Az irodalom intézményei a középkorban (A kolostor, a liturgia, az egyházi ünnepkör, a kódexmásoló műhely. A középkori udvar. Az udvari-lovagi kultúra)
- 6) Az irodalom intézményei a reneszánszban (A mecenatúra, a klasszika filológia kialakulása, a gutenbergi fordulat – a nyomtatott írás és ennek összefüggése a nemzeti nyelveken művelt irodalmak kialakulásával, a humanitas-eszme és a művészi autonómia összefüggése)
- 7) A barokk ceremónia és a theatrum mundi formái
- 8) Az irodalom intézményei a felvilágosodás korában (Költőbarátságok, költőtársaságok, a szalon és az akadémiák; a nemzeti irodalom műhelyei; irodalmi iskolák és enciklopédiák; popularizálódás – a triviális irodalom)
- 9) Az irodalom intézményei a romantika korában és a XIX. század második felében (Folyóiratok, divatlapok; az irodalmi utazás; irodalmi barátságok; a fordításirodalom; nemzeti színházak; nemzeti múzeumok. Az újságírás és a szerkesztőség; az irodalmi kritika; az irodalmi díjak; a kávéház)
- 10) Az irodalom intézményei a XX. században (Szecessziós művészkolóniák; az avantgarde szubverzív társaságai és gesztusai; a művészgeneráció. A művész változó szerepei. Az irodalmi kultuszok. Az irodalmi ízlés és divat. A kanonikus és az apokrif - a kánonképzés intézményi és mediális formái)

V.) Irodalomelméleti ismeretkör:

- 1) Epikus művek olvasása, narratológia alapok – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzése révén
- 2) A líraolvasás paradigmái, a verstan alapjai – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzésével
- 3) A drámaelemzés és az előadáselemzés paradigmái – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzésével

A nyelvtudományi záróvizsga témakörei

A záródolgozatokat magyar nyelvészetből készítő hallgatók záróvizsgája két részből áll:

- 1) a záródolgozat védeése
- 2) Előre meghatározott témakörből és szakirodalomból letett szóbeli vizsga. Az ismeretkört és a szakirodalmat előzetesen a témavezető jelöli ki a záródolgozat témájához illeszkedően.

Azok a hallgatók, akik nem magyar, hanem más nyelvészeti specializációból (finnugor, általános nyelvészet stb.) írtak szakdolgozatot, szintén az alábbi négy témakör valamelyikéből választhatják — a témavezetőjükkel egyeztetve — a záróvizsga diszciplináris részét.

1. Leíró nyelvészet

- 1) A nyelv mint a tudományos vizsgálódás tárgya. A nyelvtudomány helye a tudományok rendszerében és a tudományok megismerésben

- 2) A rendszernyelvészet helye a nyelvtudomány egészében; a leíró nyelvészet irányzatai az újabb kori nyelvtudomány történetében; nyelvreírás modellek a modern nyelvészetben
- 3) A beszélőszervek biológiai és fonációs működése, a magyar beszédhangok képzésének módjai.
- 4) A magyar magánhangzók és mássalhangzók fonetikai és fonológiai rendszere.
- 5) A mondat szerkezeti és szerkesztettségi típusai.
- 6) A mondatrészek fogalma, funkciója, alaki sajátosságai.
- 7) Az egyszerű és az összetett mondatok elemzése.
- 8) Az egyszerű és az összetett mondat határeseiteinek fajtái. A sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok. A mondatátszövődés. A közbeékelődés. A mondatok logikai minősége.
- 9) A jelentésfelfogás alakulása a magyar nyelvtudományban: a jelentés mint viszony; a jelentés mint funkciófogalom; a referenciális jelentés; a jelentés mint jelölési érték; a jelentés mint szabály; a komplex jelentés és annak aspektusai.
- 10) Alak és jelentés. A jel és a jelentés változása. A szójelentés változásának rendszere. A tulajdonnév jelentése.

2. Magyar nyelvtörténet

- 1) A nyelvek történetének külső tényezői a nyelvi változások szempontjából: nyelv és gondolkodás, nyelv és kommunikáció, nyelv és társadalom.
- 2) A nyelvi változások általános jellemzése, a változások rendszerszerűsége: szinkronia és diakronia összefüggései. A nyelvi változások alapjai, indítékai.
- 3) A magyar nyelv történetének periodizációs lehetőségei.
- 4) A magyar nyelvtörténet legfontosabb forrástípusai: közvetett és közvetlen források.
- 5) A magyar nyelv eredete és a magyar nyelv tudománytalan rokonítási kísérletei. A finnugor (uráli) nyelvek rokonsági viszonyainak rendszere, a nyelvrokonság bizonyításának módszerei.
- 6) A morféma fogalma és fajtái, a megkülönböztetésükre vonatkozó elméletek. A morféma főbb típusainak történeti változásai.
- 7) A mai magyar névszótőrendszer és kialakulása. A névszójelek története. Névszóragozás a mai magyar nyelvben. Névszóragozásunk fejlődésének főbb vonalai.
- 8) A magyar igealak szintetikus jellege, morfológiai és jelentésszerkezete. A mai igealakszisztem kialakulása. Az igefajták és az igeragozás összefüggése. Az igemódok és kifejezőeszközök.
- 9) A magyar hangrendszer és annak változásai a finnugor–ugor alapnyelvtől máig.
- 10) A magán- és mássalhangzórendszer az ő- és ómagyar, valamint a közép- és új-, illetve az újabb magyar korban.

3. Szociolingvisztika

- 1) A nyelvek sokfélesége és hasonlósága tipológiai és genetikai szempontból
- 2) Nyelv — nép — nemzet. Anyanyelv és idegen nyelv. Nyelv és nyelvjárás. Élő és holt nyelvek, természetes és mesterséges nyelvek.
- 3) A nyelvek egyenrangúsága. Nemzetközi nyelvek, világnyelvek. Nyelv és politika. Nyelv és globalizáció. Nyelv és írásbeliség. Nyelv és kultúra.
- 4) Európa nyelvi képe nyelvpolitikai szempontból. Nyelvi jogok, államnyelv, kisebbségi nyelvhasználat. Nyelvismeret és oktatás. Az Európai Unió nyelvi helyzete.
- 5) A magyar nyelvű közösség: magyar anyanyelvűek, magyarul beszélők, nyelvismeret Magyarországon, a Kárpát-medencében és azon kívül.

- 6) Nyelv és a nyelvészet fogalma a szociolingvisztikában és a rendszernyelvészetben. A nyelv eredete és a nyelv eredeti funkciói.
- 7) A társasnyelvészet és a rendszernyelvészet különbözősége
- 8) A nyelvi megbélyegzés, ennek gyökerei és működése. A lingvicizmus.
- 9) Nyelvművelés problematikája. A nyelvművelés és a nyelvtervezés alapvető különbségei.
- 10) A nyelvrétegződés elméletei a hagyományos nyelvészetben és a nyelvváltozatok kérdése a társasnyelvészetben.

4. Szövegtan és stilsztika

- 1) A stilsztika fogalma. A stilsztika összefüggése nyelv- és irodalomtudományi, sőt más érintkező diszciplínákkal.
- 2) A funkcionális stilsztika stílusértelmezése, szemlélete, tárgyköre. A stílusfogalom alakulása. A funkcionális stílusfelfogás elméleti háttere. A stílussteremtő és -meghatározó tényezők. A stílus hírértéke.
- 3) A stílus eszközök szintjei: stíluselemek (stilémák) az akusztikai, a szó- és kifejezőképeslet, a szintaktikai, a képi, a szövegszinten, illetve a nyelven kívüli jelenségek szintjén. A nyelvi-stilsztikai eszközök szerepe a legfontosabb stílusrétegekben. A művészi stílus legfőbb sajátosságai a tárgyalt hat nyelvi szinten.
- 4) Stílustipológia. A legjellemzőbb stílustörténeti korszakok. A művészi áramlatok, stílusirányzatok nyelvi-stiláris jellemzői.
- 5) A szövegtan történeti gyökerei, tárgya, anyaga, célja, feladata, felosztása, segédtudományai. A magyar szövegtani kutatások mai helyzete.
- 6) A szöveg fogalma. A verbális és a multimediális szöveg. A szövegértékűség jellemzői.
- 7) A szövegösszefüggés területei, fajtái és eszközei. A szöveg témája, tematikai ugrás a szövegben. Szövegforma, -akusztikum. A szöveg szerkezeti sajátosságai.
- 8) A szöveg kifejtett és kifejtetlen jelentése. A szöveg jelentéstani összefüggésének mértéke, eszközei.
- 9) A szöveggrammatikai utalás fogalma, fajtái az utalás iránya, megjelenésének természete, hatósugara, foka szerint.
- 10) Szövegpragmatika. Szövegtipológia. Szövegstilsztika. Szövegalkotás, -befogadás.

A MAGYAR SZAK KREDITLISTÁJA

1. Alapozó és törzsképzés (120 kredit)

1.1. Alapozó képzés (15 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTAT101BA	Filozófiatörténet	2	koll	2	–	1.
BTAT102BA	Bevezetés az irodalomtudományba ea.	2	koll	2	–	1.
BTMI101BA	Irodalomtudományi proszeminárium	2	gyj	2	–	1.
BTAT103BA	Bevezetés a nyelv tudományba	2	koll	2	–	1.
BTNY101BA	Nyelvészet filológiai szeminárium	2	gyj	2	–	1.
BTNY102BA	Bevezetés a kommunikációelméletbe 1. (Jel és kommunikáció)	2	koll	3	–	1.
BTNY103BA	Kommunikációs készségfejlesztő gyak.	2	gyj	2	–	1.

1.2. Törzsképzés (105 kredit)**1.2.1. Nyelvészeti ismeretkörök****1.2.1.1. Kötelező nyelvészeti ismeretkörök (44 kredit)**

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY201BA	A leíró nyelvészet alapjai	2	koll	3	--	1.
BTNY205BA	A történeti nyelvészet alapjai	2	koll	3	--	1.
BTNY202BA	Nyelvpolitika	2	koll	3	--	2.
BTNY206BA	Szociolingvisztikai alapismeretek	2	koll	3	--	2.
BTNY299BA	Leíró magyar hangtan	2	koll	3	--	1.
BTNY203BA	Magyar helyesírás	2	gyj	2	--	2.
BTNY215BA	Magyar hangtörténet	2	koll	3	--	2.
BTNY216BA	Finnugor nyelv	2	gyj	2	--	2.
BTNY208BA	Szociolingvisztikai gyakorlat	2	gyj	2	--	2.
BTNY210BA	Leíró és történeti alaktan 1.	2	koll	3	--	3.
BTNY207BA	A magyar nyelv eredete	2	koll	3	--	3.
BTNY432BA	Magyar szövegmélekek	2	gyj	2	--	3.
BTNY211BA	Szintagma- és mondattan 1.	2	koll	3	--	4.
BTNY212BA	Jelentés	2	koll	3	--	4.
BTNY213BA	Stilisztika	2	koll	3	--	5.
BTNY214BA	Szövegnyelvészet	2	koll	3	--	6.

Nyelvészből (4) és irodalomból (6) választandó kreditek (összesen 10 kredit) nyelvészeti része

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY437BA	Finnugor népek és nyelvek	2	gyj	2	–	4.
BTNY424BA	Szóalkotás	2	gyj	2	–	5.
BTNY315BA	Stilisztikai elemzés	2	gyj	2	–	5.

1.2.1.2. Záródolgozati szemináriumok a nyelvészből szakdolgozóknak (4 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY307BA	Záródolgozati szeminárium 1.	2	gyj	2	–	5.
BTNY308BA	Záródolgozati szeminárium 2.	2	gyj	2	BTNY307BA	6.

1.2.1.3. Záródolgozat elkészítése (4 kredit)**1.2.2. Irodalmi ismeretkörök****1.2.2.1. A kötelező és kötelezően választható kurzusokból 30 kredit szerzendő (ismeretkörönként 6–6 kredit)**

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI210BA	Régi magyarországi művelődéstörténet	2	koll	2	–	1.

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI247BA	Világirodalom 1. (Olvasósze­minárium)	2	gyj	2	–	1.
BTMI211BA	Régi magyarországi irodalom 1.	2	koll	2	BTMI210BA	2.
BTMI214BA	Régi magyarországi irodalom 4.	2	gyj	2	BTMI210BA	2.
BTMI248BA	Világirodalom 2. (Olvasósze­minárium: műfajok)	2	gyj	2	BTMI247BA	2.
BTMI251BA	Irodalomelmélet 1. (Prózaelmélet, prózaolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	2.
BTMI221BA	Klasszikus magyar irodalom 1.	2	koll	2	–	3.
BTMI225BA	Klasszikus magyar irodalom 5.*	2	gyj	2	–	3.
BTMI243BA	Világirod. 3. (Mítoszok alakváltozatai)*	2	gyj	2	–	3.
BTMI252BA	Irodalomelmélet 2. (Verstan, líraolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	3.
BTMI222BA	Klasszikus magyar irodalom 2.	2	koll	2	–	4.
BTMI226BA	Klasszikus magyar irodalom 6.*	2	gyj	2	–	4.
BTMI244BA	Világirodalom 4. (Kultúra, nemzet, emlékezet)*	2	gyj	2	–	4.
BTMI253BA	Irodalomelmélet 3. (Drámaelmélet, előadáselemzés)	2	gyj	2	BTAT102BA	4.
BTMI231BA	Modern magyar irodalom 1.	2	koll	2	–	5.
BTMI236BA	Modern magyar irodalom 5.*	2	gyj	2	–	5.
BTMI245BA	Világirodalom 5. (Az emberkép változásai)*	2	gyj	2	–	5.
BTMI232BA	Modern magyar irodalom 2.	2	koll	2	–	6.
BTMI236BA	Modern magyar irodalom 6.*	2	gyj	2	–	6.
BTMI246BA	Világirodalom 6. (Irodalom és társművészetek)*	2	gyj	2	–	6.

*A kötelezően választható kurzust az irodalomtudományi specializációs hallgatóknak fel kell venniük a megjelölt félévben!

1.2.2.2. A törzsképzés szabadon választható tárgyai irodalomtudományból (18 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI301xBA	A regény alakzatai az európai irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI302xBA	Dráma és színház a kultúrtörténeti időben	2	koll	3	–	2–6.
BTMI303xBA	Összehasonlító művészettudomány	2	koll	3	–	2–6.
BTMI304xBA	A régi magyar irodalom és Európa	2	koll	3	–	2–6.
BTMI305xBA	Retorika, liturgia, poétika, műfajok a régi irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI306xBA	Életművek a klasszikus magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI307xBA	Műfajok a klasszikus magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI308xBA	Eszme- és kritikátörténet a klasszikus magyar irodalmában	2	koll	3	–	2–6.
BTMI309xBA	Nemzetiségi magyar irodalmak	2	koll	3	–	2–6.
BTMI310xBA	Műfajok, irányzatok a XX. századi magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI311xBA	A XX. századi magyar irodalom nagy egyéniségei	2	koll	3	–	2–6.

BTMI312xBA	Irodalomtudomány és irodalomelmélet	2	koll	3	–	2–6.
------------	-------------------------------------	---	------	---	---	------

Nyelvészetből (4) és irodalomból (6) választandó kreditek (összesen 10 kredit) irodalmi része

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI201BA	Műveltségi-poétikai modul 1.	2	gyj	2	–	2.
BTMI202BA	Műveltségi-poétikai modul 2.	2	gyj	2	BTMI501BA	3.
BTMI203BA	Műveltségi-poétikai modul 3.	2	gyj	2	BTMI501BA	5.

1.2.2.3. Záródolgozati szemináriumok az irodalomból szakdolgozóknak (4 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI401BA	Záródolgozati szeminárium 1.	2	aláírás	0	–	5.
BTMI402BA	Záródolgozati szeminárium 2.	2	aláírás	0	BTMI402BA	6.
BTMI400BA	Záródolgozat	-	-	4	-	6.

2. DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK (SPECIALIZÁCIÓK): 50 KREDIT

A 2012/13-as tanévtől, felmenő rendszerben érvényes kreditlista

2.1. MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM SPECIALIZÁCIÓ (50 kredit)

Közös nyelvtudományi (18) és irodalomtudományi (18) kreditek: 18 + 18 kredit = 36 kredit

2.1.1. Kötelező tárgyak

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI212BA	Régi magyarországi irodalom 2.	2	koll	2	–	3.
BTMI223BA	Klasszikus magyar irodalom 3.	2	koll	2	–	3.
BTMI213BA	Régi magyarországi irodalom 3.	2	koll	2	–	4.
BTMI224BA	Klasszikus magyar irodalom 4.	2	koll	2	–	4.
BTMI254BA	Irodalomelmélet 4. (Médiaesztétika)	2	koll	2	–	4.
BTMI233BA	Modern magyar irodalom 3.	2	koll	2	–	5.
BTMI255BA	Irodalomelmélet 5.	2	gyj	2	–	5.
BTMI234BA	Modern magyar irodalom 4.	2	koll	2	–	6.
BTMI256BA	Irodalomelmélet 6.	2	gyj	2	–	6.
BTNY431BA	Magyar szövegyemlékek	2	gyj	2	–	3.
BTNY423BA	Szófajtan	2	gyj	2	–	3.
BTNY301BA	Leíró és történeti alaktan 2.	2	koll	3	–	4.
BTNY312BA	Alaktani elemzés	2	gyj	2	–	4.
BTNY446BA	Szlangkutatás	2	gyj	2	–	4.
BTNY302BA	Mondattan 2.	2	koll	3	–	5.
BTNY313BA	Mondattani elemzés	2	gyj	2	–	5.
BTNY316BA	Szövegtani elemzés	2	gyj	2	–	6.

2.1.2. Kötelezően választható specializációs tárgyak irodalomból és nyelvészetből (összesen 14 kredit felvétele kötelező, bármilyen eloszlásban)

Irodalmi kínálat:

(az első három, összesen 6 kredit értékű irodalmi, „b” jelű tárgyat a törzsképzésbe számítjuk bele, nem a specializáció 50 kreditjébe) Ezen felül:

– 10 kredit az alábbi táblázatból

– plusz 4 kredit az aktuális irodalmi speciálkollégiumok kínálatából (lásd alább a tantárgyi keretet).

Nyelvészeti kínálat:

– 14 kredit

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI225bBA	Klasszikus magyar irodalom, 5.	2	gyj	2	–	3.
BTMI243bBA	Világirodalom 3. (Mitoszok alakváltozatai)	2	gyj	2	–	3.
BTMI235bBA	Modern magyar irodalom 5.	2	gyj	2	–	5.
BTMI226BA	Klasszikus magyar irodalom 6.	2	gyj	2	–	4.
BTMI244BA	Világirodalom 4. (Kultúra, nemzet, emlékezet)	2	gyj	2	–	4.
BTMI245BA	Világirodalom 5. (Az emberkép változásai)	2	gyj	2	–	5.
BTMI236BA	Modern magyar irodalom 6.	2	gyj	2	–	6.
BTMI246BA	Világirodalom 6. (Irodalom és társzművészetek)	2	gyj	2	–	6.
BTNY316BA	Pszicholingvisztika	2	gyj	3	–	6.
BTNY421BA–K2	Fonológia	2	gyj	2	--	3.
BTNY440BA–K2	Magyar helynevek	2	gyj	2	--	3.
BTNY437BA–K2	Finnugor népek és nyelvek	2	gyj	2	--	3.
BTNY433BA–K2	Magyar kódexek	2	gyj	2	--	4.
BTNY438BA–K2	Szókincstörténet	2	gyj	2	--	5.
BTNY443BA–K2	Magyar személynevek	2	gyj	2	--	5.

Irodalmi speciálkollégiumok (a specializáció keretében plusz 4 kredit felvehető)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI301xBA	A regény alakzatai az európai irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI302xBA	Dráma és színház a kultúrtörténeti időben	2	koll	3	–	2–6.
BTMI303xBA	Összehasonlító művészettudomány	2	koll	3	–	2–6.

BTMI304xBA	A régi magyar irodalom és Európa	2	koll	3	–	2–6.
BTMI305xBA	Retorika, liturgia, poétika, műfajok a régi irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI306xBA	Életművek a klasszikus magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI307xBA	Műfajok a klasszikus magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI308xBA	Eszme- és kritikátörténet a klasszikus magyar irodalmában	2	koll	3	–	2–6.
BTMI309xBA	Nemzetiségi magyar irodalmak	2	koll	3	–	2–6.
BTMI310xBA	Műfajok, irányzatok a XX. századi magyar irodalomban	2	koll	3	–	2–6.
BTMI311xBA	A XX. századi magyar irodalom nagy egyéniségei	2	koll	3	–	2–6.
BTMI312xBA	Irodalomtudomány és irodalomelmélet	2	koll	3	–	2–6.

2.2. FINN SPECIALIZÁCIÓ

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
<i>Finn irodalom (9 kredit):</i>						
BTFN111BA	Finn irodalom I.	2	koll	3		3.
BTFN112BA	Finn irodalom II.	2	koll	3		4.
BTFN113BA	Finn irodalom III.	2	koll	3		5.
<i>A finn nyelv elmélete és gyakorlata (26 kredit):</i>						
BTFN121BA	A finn nyelv hangtana	2	koll	3		3.
BTFN122BA	A finn nyelv alaktana I.	2	koll	3		4.
BTFN123BA	A finn nyelv alaktana II.	2	koll	3		5.
BTFN124BA	A finn nyelv alaktana III.	2	koll	3		6.
BTFN131BA	Finn beszédgyakorlatok I.	4	gyj	3		3.
BTFN132BA	Finn beszédgyakorlatok II.	4	gyj	3		4.
BTFN133BA	Finn beszédgyakorlatok III.	4	gyj	3		5.
BTFN134BA	Finn beszédgyakorlatok IV.	4	gyj	3		6.
BTFN135BA	Gyakorlati finn nyelv	2	gyj	2		5-6.
<i>Balti finn nyelvészet (7 kredit):</i>						
BTFN151BA	Balti finn nyelvészet	2	koll	3		3-6.
BTFN152BA	Észt nyelv I.	2	gyj	2		3-6.
BTFN153BA	Észt nyelv II.	2	gyj	2		3-6.
<i>Művelődéstörténet (2 kredit):</i>						
BTFN161BA	A finn és észt műveltség alapjai	2	gyj	2		3-4.
<i>Választható stúdiumok (6 kredit):</i>						
BTFN136-7BA	Finn beszédgyakorlatok V–VI.	4	gyj	3		5-6.
BTFN141-2BA	Finn szövegelemzés I–II.	2	gyj	2		3-6.
BTFN143-4BA	Finn szakszövegolvasás I–II.	2	gyj	2		3-6.
BTFN137-8BA	Gyakorlati finn nyelv II–III.	2	gyj	2		5-6.

BTFN154-5BA	Észtl nyelv III-IV.	2	gyj	2		3-6.
BTFN162BA	Finnország történelme	2	gyj	2		3-6.
BTFN163BA	Finn néprajz	2	gyj	2		3-6.
BTFN164BA	Finn névtan	2	gyj	2		3-6.
BTFN165BA	Lapp kultúra	2	gyj	2		3-6.
BTFN166BA	Bevezetés a nyelvészetbe	2	gyj	2		3-6.
BTFN167BA	A magyar nyelv rokonsága	2	gyj	2		3-6.
BTFN171-2BA	Speciálkollégium I-II	2	gyj	2		3-6.

3. MAGYAR MINOR SZAK

Kötelező tárgyak az alapozó képzésben (5 kredit):

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTAT102BA	Bevezetés az irodalomtudományba előadás	2	koll	2	–	3.
BTMI101BA	Irodalomtudományi proszeminárium	2sz	gyj	2	–	3.
BTNY101BA	Nyelvészeti filológiai szeminárium	2sz	gyj	1	–	3.

A törzsképzés irodalomtudományi része (kötelező 22 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI210BA	Régi magyarországi művelődéstörténet	2	koll	2	–	3.
BTMI247BA	Világirodalom 1. (Olvasószeminárium)	2sz	gyj	2	–	3.
BTMI211BA	Régi magyarországi irodalom 1.	2	koll	2	BTMI210BA	4.
BTMI248BA	Világirodalom 2. (Olvasószeminárium: műfajok)	2sz	gyj	2	BTMI247BA	4.
BTMI251BA	Irodalomelmélet 1. (Prózaelmélet, prózaolvasás)	2sz	gyj	2	BTAT102BA	4.
BTMI221BA	Klasszikus magyar irodalom 1.	2	koll	2	–	5.
BTMI231BA	Modern magyar irodalom 1.	2	koll	2	–	5.
BTMI252BA	Irodalomelmélet 2. (Verstan, líraolvasás)	2sz	gyj	2	BTAT102BA	5.
BTMI222BA	Klasszikus magyar irodalom 2.	2	koll	2	–	6.
BTMI232BA	Modern magyar irodalom 2.	2	koll	2	–	6.
BTMI253BA	Irodalomelmélet 3. (Drámaelmélet, előadáselemzés)	2sz	gyj	2	BTAT102BA	6.

A törzsképzés nyelvészeti része (kötelező 23 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY201BA	A leíró nyelvészet alapjai	2	koll	3	–	3.
BTNY205BA	A történeti nyelvészet alapjai	2	koll	3	–	3.
BTNY299BA	Leíró magyar hangtan	2	gyak	3	–	4.
BTNY206BA	Szociolingvisztikai alapismeretek	2	koll	3	–	4.
BTNY210BA	Leíró és történeti alaktan 1.	2	koll	3	–	5.

BTNY207BA	A magyar nyelv eredete	2	koll	3	–	5.
BTNY432BA	Magyar szövegemlékek	2	gyj	2	–	5.
BTNY211BA	Szintagma- és mondattan 1.	2	koll	3	–	6.
	+2 kredit szabadon választható					